

© Безрук В. В.

УДК 616. 61-082-053. 2(477. 85)

Безрук В. В.

СТАН ТА ЯКІСТЬ НАДАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ НЕФРОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДИТЯЧОМУ НАСЕЛЕННЮ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет» (м. Чернівці)

На загальнодержавному та регіональному рівнях в структурі дитячої захворюваності прослідковується негативна тенденція щодо збільшення показників захворюваності та поширеності нефрологічної патології. Метою цього дослідження було проаналізувати стан надання спеціалізованої нефрологічної допомоги дитячому населенню Чернівецької області та її ефективність після впровадження локальних протоколів по наданню медичної допомоги дітям з нефрологічними захворюваннями в Чернівецькій області. Матеріалом дослідження була звітна документація про стан нефрологічної допомоги дітям Чернівецької області за період з 2010 по 2014 рр. і дані Центру медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України.

Вивчена динаміка захворюваності та поширеність основних захворювань сечової системи у дітей; проаналізовано ефективність роботи дитячої нефрологічної служби в Чернівецькій області після впровадження локальних протоколів по наданню медичної допомоги дітям з нефрологічними захворюваннями. Проведене дослідження дозволить провести аргументовані заходи щодо забезпечення якості медичної допомоги (на регіональному рівні) відповідно до вимог загальнодержавного стандарту медичної допомоги.

Ключові слова: нефрологічна патологія, локальний протокол медичної допомоги, діти.

Дана робота є фрагментом НДР: «Наукове забезпечення реалізації Європейської політики ЗДВ-21 в умовах оптимізації системи охорони здоров'я України» (термін виконання 2012-2014 рр.), № держ. реєстрації 0112U002809 та «Науковий супровід, моніторинг та оцінка моделей розвитку сфери охорони здоров'я в Україні на регіональному рівні» (термін виконання 2015-2017 рр.), № держ. реєстрації 0115U002852.

Вступ. На загальнодержавному та регіональному (Чернівецька область) рівнях в структурі дитячої захворюваності прослідковується негативна тенденція щодо збільшення показників захворюваності та поширеності нефрологічної патології [1, 2, 7].

Реалії сьогодення у галузі медицини вимагають забезпечення високої якості медичної допомоги та належних кінцевих результатів діяльності

лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ) України. Одним із напрямків удосконалення та покращення якості надання медичної (нефрологічної) допомоги є впровадження медико-технологічних документів з доведеною ефективністю, як на галузевому, так і на регіональному рівнях [3, 4].

Відповідно до наказів Департаменту охорони здоров'я та цивільного захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації (ДОЗ ЧОДА) за № 5 від 03.01.2013 р. «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в Чернівецькій області» та Управління охорони здоров'я Чернівецької міської ради за № 48 від 13.03.2013 р. «Про затвердження локальних протоколів медичної допомоги та клінічних маршрутів дітей з діагнозом «Гострий пієлонефрит», «Гострий гломерулонефрит», «Гострі кишкові інфекції»» були розроблені та впроваджені в лікувальних закладах охорони здоров'я м. Чернівці: «Локальний клінічний протокол медичної допомоги дітям з інфекціями сечової системи» та «Локальний клінічний протокол медичної допомоги дітям з гострим гломерулонефритом», розробник: Андрійчук Т. П. – головний дитячий позаштатний нефролог ДОЗ ЧОДА, завідувач нефрологічного відділення КМУ «Міська дитяча клінічна лікарня» м. Чернівці; рецензент: Безрук В. В. – к. мед. н., доцент кафедри педіатрії, неонатології та перинатальної медицини Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці.

Мета дослідження – проаналізувати стан надання спеціалізованої нефрологічної допомоги дитячому населенню Чернівецької області та її ефективність після впровадження локальних протоколів по наданню медичної допомоги дітям з нефрологічними захворюваннями в Чернівецькій області.

Матеріали і методи. Вивчено офіційні статистичні дані (звітна документація про стан нефрологічної допомоги дітям Чернівецької області за період з 2010 по 2014 рр. та дані Центру медичної статистики МОЗ України щодо захворюваності та поширеності хвороб органів сечовиділення серед дитячого населення), при обробці використано інформаційно-аналітичний, статистичний методи.

**Аналіз роботи нефрологічного відділення
КМУ «Міська дитяча клінічна лікарня» м. Чернівці**

Рік / показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Україна (2013 р.)
Поступило	576	597	652	646	633	-
Виписано	602	610	680	647	658	-
План ліжка-днів	9990	9990	9990	9990	9990	-
% виконання	106,7	102,4	106,3	105,1	102,5	-
Обіг ліжка	19,6	20,1	22,2	21,6	21,5	до 26
Функція ліжка	355,4	341,1	352,9	350,0	341,1	331
Середня тривалість перебування на ліжку	18,1	16,9	15,9	16,2	15,2	12-16
Летальність	0	0	0	0	0	0,5
Дітей до 1 року	33	47	71	71	83	-

Результати дослідження та їх обговорення.
За період 2010-2013 рр. показники поширеності захворювань органів сечовиділення серед дитячого населення Чернівецької області перевищували відповідні загальнодержавні показники [1, 2, 5, 6]. Спеціалізована нефрологічна допомога дітям Чернівецької області надається у нефрологічному відділенні КМУ «Міська дитяча клінічна лікарня» м. Чернівці, що виконує функції обласного; показники роботи

Таблиця 1 нефрологічного відділення впродовж 2010-2014 рр. наведено у **табл. 1**.

Аналізуючи річний результат (2014 р.) впровадження локальних клінічних протоколів медичної допомоги та клінічних маршрутів пацієнтів у лікувальних закладах охорони здоров'я Чернівецької області, можна стверджувати про їх позитивний ефект. Показники поширеності і вперше виявленої захворюваності хвороб сечостатевої системи у дітей віком від 0 до 17-ти років по Чернівецькій області за 2014 р. знизилась (**табл. 2**), і вперше за останні роки не перевищують загальнодержавні статистичні дані.

Впровадження локальних протоколів і клінічних маршрутів пацієнтів з нефрологічною патологією в лікувальних

зкладах охорони здоров'я Чернівецької області створили передумови щодо якості надання медичної допомоги відповідно до вимог стандартів медичної допомоги та уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги (**табл. 3**).

Висновки. Впровадження локальних клінічних протоколів і клінічних маршрутів пацієнтів дитячого віку із нефрологічною патологією у лікувальних закладах охорони здоров'я Чернівецької області – перший крок щодо забезпечення якості медичної

Таблиця 2

Показники поширеності та захворюваності на хвороби органів сечовиділення серед дитячого населення Чернівецької області (на 1000 дітей відповідного населення)

Територія	2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.	
	поширеність	захворюваність	поширеність	захворюваність	поширеність	захворюваність	поширеність	захворюваність	поширеність	захворюваність
Чернівецька область	55,77	26,89	62,01	32,60	57,99	29,91	57,8	28,1	53,8	22,9
Україна	56,71	30,49	55,75	29,65	54,15	28,75	54,2	28,8	-	-

Таблиця 3

Нозологічна структура хворих, пролікованих у нефрологічному відділенні КМУ «Міська дитяча клінічна лікарня» м. Чернівці

Нозологічна форма	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Гломерулонефрит / у т. ч. гострий	98 / 55	92 / 57	115 / 71
Гломерулярні ураження	3	3	3
Пієлонефрит / гострий / у т. ч. хронічний не обструктивний	433 / 258 / 173	429 / 238 / 184	406 / 237 / 169
Нефропатія / у т. ч. дизметаболична / тубулоінтерстиціальні ураження	47 / 12 / 12	54 / 3 / 4	52 / 7 / 7
Безсимптомна бактерійурія	3	2	7
Ниркова недостатність / гостра / хронічна	11 / 2 / 9	10 / 2 / 8	11 / 2 / 9
Нейрогенний сечовий міхур	8	1	5
Інфекції сечових шляхів	39	29	34
Тубулопатії / спадковий нефрит	5 / 2	6 / 1	8 / 0
Тубулоінтерстиціальні нефрити / гострий	10 / 3	15 / 3	7 / 1

допомоги (на регіональному рівні) відповідно до вимог загальнодержавного стандарту медичної допомоги та уніфікованого клінічного протоколу медичної допомоги, ефективного та раціонального використання наявних ресурсів через встановлення єдиних підходів для забезпечення принципів рівності і доступності медичної (нефрологічної) допомоги дитячому населенню Чернівецької області.

Перспективи подальших досліджень. Розробка та впровадження у лікувальних закладах охорони здоров'я Чернівецької області спільних узгоджених локальних протоколів медичної допомоги дітям із нефрологічною патологією з метою уніфікації стандартів надання медичної допомоги на регіональному рівні.

Список літератури

1. Основні показники діяльності педіатричної служби в Чернівецькій області: [статист. -аналіт. дов. 2012 – 2014 pp.]. – Чернівці, 2015. – 353 с.
2. Основні показники діяльності педіатричної служби в Чернівецькій області: [статист. -аналіт. дов. 2010 – 2012 pp.]. – Чернівці, 2013. – 353 с.
3. Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року. Наказ МОЗ України від 01.08.2011р. №454. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12655> (20.11.15). – Назва з екрану.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій «Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги». Наказ МОЗ та АМН України від 11.03.2011 №141/21. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ13158.html (20.11.15). – Назва з екрану.
5. Стан здоров'я дітей 0-17 років включно в Україні та надання їм медичної допомоги за 2011 рік: [статист. -аналіт. дов.] – К. : МОЗ України, 2012. – 218 с.
6. Стан здоров'я дітей 0-17 років включно в Україні та надання їм медичної допомоги за 2012 рік: [статист. -аналіт. дов.] – К. : МОЗ України, 2013. – 218 с.
7. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2013 рік / за ред. О. С. Мусія. – К., 2014. – 201 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uiph.kiev.ua/download/Vidavnictvo/Shchorichna%20dopovid/Щорічна%20доповідь.2013.pdf>. (20.11.15). – Назва з екрану.

УДК 616.61-082-053.2(477.85)

СОСТОЯНИЕ И КАЧЕСТВО ОКАЗАНИЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОЙ НЕФРОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ ДЕТСКОМУ НАСЕЛЕНИЮ ЧЕРНОВИЦКОЙ ОБЛАСТИ

Безрук В. В.

Резюме. На общегосударственном и региональном уровнях в структуре детской заболеваемости прослеживается негативная тенденция увеличения показателей заболеваемости и распространенности нефрологической патологии. Целью этого исследования было проанализировать состояние оказания специализированной нефрологической помощи детскому населению Черновицкой области и ее эффективность после внедрения локальных протоколов по оказанию медицинской помощи детям с нефрологической патологией в Черновицкой области. Материалом исследования была отчетная документация о состоянии нефрологической помощи детям Черновицкой области за период с 2010 по 2014 гг. и данные Центра медицинской статистики Министерства охраны здоровья Украины.

Изучена динамика заболеваемости и распространенности основных заболеваний мочевой системы у детей; проанализирована эффективность работы детской нефрологической службы в Черновицкой области после внедрения локальных протоколов по оказанию медицинской помощи детям с нефрологической патологией. Проведенное исследование позволит провести аргументированные меры по обеспечению качества медицинской помощи (на региональном уровне) в соответствии с требованиями общегосударственного стандарта медицинской помощи.

Ключевые слова: нефрологическая патология, локальный протокол медицинской помощи, дети.

UDC 616.61-082-053.2(477.85)

The Condition and Provide Specialized Nephrology Care for Children's Population of Chernivtsi Region

Bezruk V. V.

Abstract. On national and regional levels in the structure of children's morbidity is observed a negative trend of increased incidence and prevalence of renal pathology.

The *aim* of this study was to analyze the state provide specialized Nephrology care for children's population of Chernivtsi region and its effectiveness after implementation of local protocols for providing medical care for children with nephrological pathology in the Chernivtsi region.

The *material* for this study is reporting documentation about the condition of the nephrological service care for children's population of the Chernivtsi region in 2010-2014 and the data of The Center of medical statistics of Ministry of Health of Ukraine.

In 2010-2013 prevalence of diseases of the urinary organs among children of the Chernivtsi region exceeded the corresponding national indicators.

Analyzing annual results (2014) the introduction of local clinical protocols of medical care and clinical routes of patients in medical institutions of health protection in Chernivtsi region, one may say about their positive effect. Prevalence and first identified the incidence of genitourinary diseases in children aged 0 to 17 years of age in the Chernivtsi region in 2014 declined for the first time in recent years do not exceed national statistics.

The introduction of local protocols and clinical routes of patients with nephrological pathology in medical institutions of health of the Chernivtsi region has created the preconditions regarding the quality of medical care in accordance with standards of care and unified clinical protocols of medical care.

The introduction of local clinical protocols and clinical trials of pediatric patients with nephrological pathology in medical institutions of health of the Chernivtsi region is the first step in ensuring the quality of medical care (at regional level) in accordance with the requirements of national standard of medical care and unified clinical protocols of medical care, the effective and efficient use of available resources by establishing unified approaches to ensure the principles of equality and accessibility of medical (Nephrology) care for children's population of Chernivtsi region.

The research, carried out by authors, will allow to hold the correct and reasoned medical and rehabilitation events in all stages of rendering of specialized medical care for teenagers with nephrological pathology and to develop the programs, directed on improvement of indicators of health and prevention of disability in children.

Keywords: nephrology pathology, the local Protocol of medical care, children's.

Стаття надійшла 24. 11. 2015 р.

Рекомендована до друку на засіданні редакційної колегії після рецензування